

ОКР «БАКАЛАВР»

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПАКЕТ СПЕЦІАЛЬНОСТІ: 6.020303 ФІЛОЛОГІЯ* (МОВА І ЛІТЕРАТУРА (РОСІЙСЬКА))

Курс: IV

Назва: МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ РОСІЙСЬКОЇ МОВИ

Ідентифікація

Шифр: 13ннд.21	Характеристика навчального курсу
Кількість кредитів відповідних ECTS: 2	Нормативний
Загальна кількість годин: 60	Курс: IV
Тижневих годин: 1	Семестр: VII
	Лекції: 8
	Практичні: 10
	Лабораторні: 2
	Самостійна робота: 40
	Вид контролю: екзамен

Мета курсу: надати студентам фундаментальні науково-методичні знання щодо процесу навчання російської мови та виховання дітей засобами цього навчального предмету.

Опис курсу:

Тема 1. Методика пунктуації. Значення, завдання, зміст вивчення пунктуації. Поняття пунктограми. Пунктуаційні правила, їх класифікація. Вправи з пунктуації. Види диктантів. Формування пунктуаційного зору.

Тема 2. Робота зі стилістики, її значення, завдання та зміст. Види стилістичних вправ. Поняття стилістичної помилки. Попередження та виправлення

Тема 3. Формування комунікативних вмінь. Зв'язне мовлення. Значення, завдання та зміст роботи з розвитку мовлення.

Тема 4. Види роботи з розвитку зв'язного писемного мовлення. Переказ, його види та місце в системі роботи з розвитку зв'язного мовлення. Методика роботи з напису переказів. Твір, його види, методика роботи. Перевірка творчих робіт учнів. Оцінка

Тема 5. Оволодіння нормами літературної мови. Значення, завдання, зміст цієї роботи. Основні поняття культури мовлення. Класифікація мовних помилок та недоліків в усному та писемному мовленні учнів. Робота з їх попередження та виправлення. Види вправ з культури мовлення.

Завдання курсу.

1. Сформувати у майбутніх учителів російської мови впевненість у соціальному значенні російської мови як предмету шкільного навчання.

2. Надати майбутнім вчителям російської мови теоретико-методичні знання стосовно процесу навчання російської мови в середній школі.

3. Сформувати у студентів професійно-методичні вміння.

4. Навчити студентів самостійно працювати з науково-методичною

літературою.

5. Стимулювати науково-методичну творчість студентів, намагання свідомо формувати власний методичний досвід викладання російської мови.

6. Підготувати їх до самостійної роботи.

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими **фаховими компетентностями**: володіє сучасною російською мовою в усній та писемній формах, засвоює інформацію про процес навчання російської мови та виховання дітей засобами цього навчального предмету; використовує прийняті в школі умовно-графічні позначення; формує знання про методику викладання російської мови, уміє застосовувати знання мови на практиці, уміє проводити методичний аналіз матеріалу; планує навчальний матеріал з теми; визначає мету та завдання уроку; формулює питання та завдання; проводить опитування та оцінювати знання учнів з російської мови; проводить різні види аналізу та різні види диктантів; організовує підготовку до переказів та творів; використовує прийняті в школі умовно-графічні позначення; використовує ТЗН та засоби наочності.

Статус у навчальному плані.

Нормативний курс із циклу професійних компетентностей

Лектор: кандидат філологічних наук, доцент Садова Г. Ю.

Форми і методи навчання: Лекційні та практичні заняття з використанням традиційних та інноваційних методів, упровадженням інтерактивного навчання та інноваційних технологій, індивідуальна робота, самостійна робота.

Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету. Для оцінювання використовується національна чотирьохбальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FX, F.

Екзамен: 60% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача, 40% балів студенти набирають на іспиті.

Мова викладання: російська.

Назва: **МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

Ідентифікація

Шифр: 1.13нд.22	Характеристика навчального курсу
Кількість кредитів відповідних ECTS:2	Нормативний
Загальна кількість годин: 60	Курс: IV
Тижневих годин: 1	Семестр: VII
	Лекції: 8
	Практичні: 10
	Лабораторні: 2
	Самостійна робота: 40
	Вид контролю: екзамен

Мета курсу: забезпечення якісної професійної підготовки вчителя світової літератури, який здатний ефективно виконувати свої професійні обов'язки, постійно удосконалювати власну педагогічну майстерність, з відповідальністю

ставитися до літературної освіти українських учнів, використовувати педагогіку співробітництва з учнями, всебічно сприяти демократизації й гуманізації української школи, здійснювати «люди́нотворчу» місію вчителя літератури.

Опис курсу.

Тема 1. Методика вивчення епічних творів. Родова специфіка епосу. Центри уваги читача в епічному творі. Вивчення основних епічних жанрів. Формування в учнів «почуття жанру».

Тема 2. Методика вивчення ліричних творів. Родова специфіка лірики. «Ліричний герой» та автор твору. Монографічний та тематичний аналіз ліричних творів. Формування морального світу учнів у процесі вивчення лірики.

Тема 3. Методика вивчення драматичних творів. Родова специфіка драми. Засоби створення характерів у драмі. Конфлікт у драмі. Активізація засвоєння учнями родової специфіки драми.

Тема 4. Позакласна та позашкільна робота з літератури. Система літературної освіти. Розвиток особистості школяра засобами позакласної та позашкільної роботи з літератури. Основні види й форми позакласної та позашкільної роботи.

Тема 5. Планування начально-виховного процесу. План та імпровізація у викладанні літератури. Види планів. Календарне планування. Поурочне планування.

Завдання курсу.

- визначити найбільш актуальні проблеми методики викладання світової літератури та шляхи їхнього вирішення;

- з'ясувати специфіку методів викладання світової літератури;

- визначити специфіку викладання світової літератури в основній і старшій школі;

- з'ясувати вплив жанрово-родової специфіки виучуваних творів на методику їхнього вивчення;

- підготувати студентів до викладання будь-яких тем шкільного курсу «Світова література» в основній і старшій школі.

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими **фаховими компетентностями**: вміє робити фаховий аналіз нормативних документів, що забезпечують літературну освіту учнів; вміє створювати календарний план; створює системи уроків з вивчення епічних, ліричних і драматичних творів в основній і старшій школі; забезпечує якість результативного навчально-виховного процесу у межах літературної освіти школярів; організує ефективну позакласну та позашкільну роботу із зарубіжної літератури.

Статус у навчальному плані.

Нормативний курс із циклу професійних компетентностей.

Лектор: доктор педагогічних наук, професор Гладишев В.В.

Форми і методи навчання: Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету. Для оцінювання використовується національна чотирьохбальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FХ, F.

Залік: 100% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного і підсумкового контролю, що регламентується робочою програмою викладача.

Екзамен: 60% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача, 40% балів студенти набирають на іспиті.

Мова викладання: російська

Назва: СУЧАСНА РОСІЙСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА (СИНТАКСИС)

Ідентифікація

Шифр: 1.13ннд.25	Характеристика навчального курсу
Кількість кредитів, відповідних ECTS: 8 Загальна кількість годин: 240 Тижневих годин: 6	Нормативний Курс: IV Семестри: VII, VIII Лекції: 20 Практичні заняття: 60 Самостійна робота: 160 Вид контролю: залік (VII семестр); екзамен (VIII семестр)

Мета курсу полягає у свідомому теоретичному і практичному оволодінні російською мовою, заснованому на вивченні її системи й підсистем в їх взаємозв'язку, а також закономірностей, що визначають використання певних виражальних засобів відповідно до сучасних норм.

Опис курсу:

Тема 1. Предмет синтаксису як розділу граматики. Місце синтаксису в системі російської мови. Словосполучення як синтаксична одиниця. Словосполучення вільні і синтаксично зв'язані. Класифікація вільних словосполучень за їх складом, за характером стрижневого слова, за характером відносин між їх компонентами, за видами синтаксичних зв'язків.

Тема 2. Просте речення як синтаксична одиниця. Двоскладні речення. Поняття головних членів речення як предикативного мінімуму структурної схеми. Підмет як компонент предикативного мінімуму речення. Способи вираження підмета. Поняття про присудок. Типи присудків. Простий дієслівний присудок. Іменний складений присудок. Дієслівний складений присудок. Питання про складний присудок.

Тема 3. Другорядні члени речення. Означення, його різновиди (узгоджене і неузгоджене). Питання про прикладку як особливий різновид означення. Додаток, його різновиди (прямий і непрямий додаток). Обставина. Розряди обставин.

Тема 4. Односкладні речення. Класифікація односкладних речень різних типів. Речення іменні і дієслівні. Спирні питання граматичної інтерпретації односкладних речень, їх комунікативна, семантична, функціональна сутність. Повні і неповні речення. Поняття структурної неповноти речення. Різновиди неповних речень. Розмежування повних і неповних речень. Еліптичні речення.

Тема 5. Ускладнене речення. Види ускладнення. Однорідні члени речення. Речення з відокремленими членами речення. Уточнення і пояснення. Сміслові та стилістичні функції відокремлених членів речення. Речення зі звертанням. Функції звертання. Семантика звертань. Способи вираження звертань в російській мові. Вступні і вставні конструкції.

Тема 6. Складне речення. Складносуряднеречення. Відносна автономність предикативних частин складносурядного речення. Відкриті і закриті структури складносурядних речень. Класифікація складносурядних речень за формальними ознаками, за засобами зв'язку предикативних частин.

Тема 7. Складнопідрядні речення. Засоби вираження підрядності: підрядні союзи, союзні слова. Прийоми розмежування сполучників і сполучникових слів. Складнопідрядне речення нерозчленованої структури. Структурно-семантична класифікація. Складнопідрядне речення розчленованої структури. Структурно-семантична класифікація. Складнопідрядне речення з кількома підрядними.

Тема 8. Безсполучникове складне речення. Типи безсполучникових складних речень. Засоби зв'язку предикативних частин у безсполучниковому складному реченні.

Тема 9. Складна синтаксична конструкція. Структура і семантика.

Завдання курсу:

- розкрити роль та функції сучасної російської літературної мови; висвітлити теоретичні питання про структурні рівні сучасної російської літературної мови; показати їх тісний зв'язок;

- познайомити студентів з фонетичною, фонологічною, лексичною, фразеологічною, словотвірною і синтаксичною системами сучасної російської літературної мови у їх взаємозв'язку; дати знання про основні одиниці мови на кожному мовному рівні, їх типологію, типи і види; навчити фонематичному членуванню мови;

- навчити аналізувати голосні і приголосні звуки з боку артикуляційно-акустичних властивостей; поділяти слова на склади, характеризувати склад;

- визначати фонетичні процеси, що відбуваються у словах;

- навчити фонетичній транскрипції;

- ознайомити студентів з лексичною і фразеологічною системами сучасної російської мови; дати знання про сучасну російську лексику з погляду походження, розвитку, вживання та стилістичного розташування;

- навчити фразеологізмів російської мови з погляду семантичного злиття, походження і використання в різних стилях мови;

- ознайомити і навчити користуватися словниками російської мови різних типів;

- ознайомити з основними способами російського словотвору;

- ознайомити студентів із синтаксичною системою сучасної російської мови: одиниці синтаксису, їх типологія, типи і види синтаксичних зв'язків і відношень; з основними синтаксичними напрямками, показати синтаксис в системі мови; навчити синтаксичному аналізу речення.

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими **фаховими компетентностями**: володіє знаннями програмного матеріалу з усіх рівнів

російської літературної мови; вміє систематизувати і класифікувати мовленнєві і мовні факти; знає норми літературної мови; розуміє основні напрямки у вивченні російської мови на всіх мовних рівнях; вміє аналізувати різні точки зору на одиниці мови; розуміє тенденції розвитку сучасної російської мови; володіє навичками самостійного застосування теоретичних знань на практиці, критично осмислює наявні наукові концепції з проблем лінгвістики; вправно виконує всі види граматичного аналізу за схемами вищої та загальноосвітньої школи.

Статус у навчальному плані.

Нормативний курс із циклу професійних компетентностей.

Лектор: кандидат філологічних наук, доцент Абламська О.В.

Форми і методи навчання: Лекційні та практичні заняття з використанням традиційних методів, інтерактивних методик, тестування, індивідуальна робота, самостійна робота.

Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді екзаменаційних білетів. Для оцінювання використовується національна чотирьохбальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, Fx, F.

Залік: 100% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного і підсумкового контролю, що регламентується робочою програмою викладача.

Екзамен: 60% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача, 40% балів студенти набирають на іспиті.

Мова викладання: російська

Назва: **РОСІЙСЬКА ЛІТЕРАТУРА**

Ідентифікація

Шифр: 1.13ннд.24	Характеристика навчального курсу
Кількість кредитів відповідних ECTS:5 Загальна кількість годин: 150 Тижневих годин: 2	Нормативний Курс: IV Семестр: VII, VIII Лекції: 18 Практичні заняття: 32 Самостійна робота: Вид контролю: залік (7 семестр), екзамен (8 семестр)

Мета курсу: сформувати у студентів систему зорієнтованих знань про становлення та розвиток великої національної літератури, створеної цією мовою.

Опис курсу.

Тема 1. Загальна характеристика поезії, прози і драматургії 20-х років.

Тема 2. Післяжовтнева творчість О. Блока, М. Горького, С. Єсеніна, В. Маяковського. Публіцистика О. Блока післяреволюційного часу («Чи може інтелігенція працювати з більшовиками? (Відповідь на анкету), «Інтелігенція і Революція»). Росія і революція в поемі О. Блока «Дванадцять»: поема в критиці

перших післяреволюційних років; зміст поеми і її сучасне тлумачення; особливості поетичної майстерності в поемі.

Тема 3. Творчість О. М. Толстого. Історична особистість в романі «Петро І». Історія створення твору. Особливості художнього трактування особистості Петра Першого в романі. Сподвижники Петра («Птахи гнізда Петрова») і його політичні противники в зображенні О. Толстого. Тема народу в романі.

Тема 4. Творчість М. Шолохова. «Тихий Дон» в дискусіях кінця ХХ ст. Проблема авторства «Тихого Дону» в сучасному літературознавстві. Образ-характер Григорія Мелехова в художній концепції «Тихого Дону»: Сенс образу-характеру Григорія Мелехова у творі. Трагізм долі центрального персонажа, його конкретний прояв і причини. «Тихий Дон» про перспективи подальшого життя Григорія Мелехова в умовах радянської влади.

Тема 5. Світ жіночої душі в поезії М. Цветаєвої, Г. Ахматової. Обставини особистої і творчої долі А. Ахматової. Своєрідність світу жіночої душі в ранній, дореволюційній ліриці. Проблема творчого методу ранньої лірики Ахматової. Особливості внутрішнього світу жінки в ліриці післяреволюційних років.

Тема 6. Особливості розвитку поезії, прози, драматургії. Позитивні ознаки періоду «відлиги» і їх відображення в особливостях літературного розвитку. Непослідовність прояву «відлиги» в суспільно-політичному житті країни і її відображення у літературному процесі. Основні мотиви лірики О. Твардовського кінця 50 - 60-х років (мотив пам'яті, про призначення поезії, філософські питання буття і т.і.). Особливості поетичної майстерності в ліриці цих років.

Тема 7. Творчість О. Твардовського, Б. Пастернака, В. Шукшина, А. Вампілова, О. Солженіцина. Особенности индивидуальной и творческой судьбы А. Вампилова. Место образа-характера Андрея Григорьевича Сарафанова в художественной концепции пьесы «Старший сын». Роль образа-характера Миши Кудимова в авторском замысле «Старшего сына». Смысл названия пьесы «Утиная охота» и его связь с образом центрального персонажа произведения – Виктора Зилова. Особливості індивідуальної та творчої долі А. Вампілова. Місце образу-характеру Андрія Григоровича Сарафанова в художній концепції п'єси «Старший син». Роль образу-характеру Михайла Кудімова в авторському задумі «Старшого сина». Сенс назви п'єси «Качине полювання» і його зв'язок з образом центрального персонажа твору - Віктора Зилова.

Завдання курсу:

Сформувати у студентів уявлення про своєрідність історії російської літератури, починаючи від її початкового, давньоруського періоду, що має свої специфічні риси як література середньовічного типу, переходячи до епохи 19 століття, в літературі якого філософський масштаб узагальнень поєднується з «людинознавчим пафосом» художнього дослідження, морально-психологічним розумінням життя конкретної людини незалежно від його соціального статусу. І, нарешті, на завершальному етапі розвитку російської літератури – ХХ століття (20-90 роки) – ознайомити студентів з особливістю літературного процесу цього періоду, з численними його літературно-художніми явищами, існування яких ускладнювалось певними соціально-історичними обставинами життя в СРСР і з

розпадом останнього літературний розвиток набув нових рис, відносно яких сучасні літературознавці ще не дійшли єдиної думки.

В результаті вивчення курсу студенти повинні оволодіти такими **фаховими компетентностями**: володіє культурою мислення, здатністю до сприйняття, аналізу, узагальнення інформації; володіє нормами російської літературної мови, навиками практичного використання системи функціональних стилів мовлення; вміння створювати та редагувати тексти професійного призначення російською мовою; володіє основними методами та прийомами різних типів усної та писемної комунікації основної мови, що вивчається; здатний проводити під науковим керівництвом локальні дослідження на основі існуючих методик у конкретній вузькій галузі філологічного знання з формулюванням аргументованих умовиводів та висновків; володіє навиками підготовки наукових оглядів, анотацій, складання рефератів і бібліографій за тематикою досліджень, що проводяться, прийомами бібліографічного опису; знає основні бібліографічні джерела та пошукові системи; володіє навиками участі у наукових дискусіях, виступ з повідомленнями та докладами, усного, писемного та віртуального представлення матеріалів власних досліджень.

Статус у навчальному плані.

Нормативний курс із циклу професійних компетентностей.

Лектори: кандидат педагогічних наук Гінкевич О.В.

Форми і методи навчання: Лекційні та практичні заняття з використанням традиційних методів, інтерактивних методик, самостійна робота.

Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету. Для оцінювання використовується національна чотирьохбальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FX, F.

Залік: 100% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного і підсумкового контролю, що регламентується робочою програмою викладача.

Екзамен: 60% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача, 40% балів студенти набирають на іспиті.

Мова викладання: російська.

Назва: ІСТОРІЯ ТА ТЕОРІЯ РОСІЙСЬКОЇ КРИТИКИ

Ідентифікація

Шифр: 1.13двс.35	Характеристика навчального курсу
Кількість кредитів відповідних ECTS:3	Вибірковий
Загальна кількість годин: 90	Курс: IV
Тижневих годин: 2	Семестр: VIII
	Лекції: 10
	Практичні заняття: 20
	Самостійна робота: 60
	Вид контролю: залік

Мета курсу: сформувати в студентів цілісне уявлення про історію розвитку російської літературної критики XVIII ст. – поч. XXI ст., про етапи її історичного розвитку.

Опис курсу.

Тема 1. Предмет і задачі літературної критики. Літературна критика як особлива форма творчої та наукової діяльності. Основні принципи і характерні риси літературної критики. Своєрідність критичного мислення. Місце історії і теорії критики серед літературознавчих наук.

Тема 2. Літературна критика від XVIII до XIX століття. Вчення Н.М. Карамзіна про критику як про «науку смаку». В.А. Жуковський про методи і цілі літературної критики. Трактатування поняття «смак» в статті «Про критику». В.Г. Белінський «Мова про критику». Проблеми літературної критики в статті. Історична специфіка російської критики. Предмет і завдання літературної критики. Критика «історична» і критика «естетична».

Тема 3. Загальні особливості теорії та історії літературної критики у 30-ті роки XIX століття. Виникнення та розвиток філософської естетики і критики «любомудрості» та її прояв у судженнях І.В. Кирєєвського. Діяльність М.Польового. Журнал «Московський телеграф» – «справжній заочний університет для російської публіки». Сенсаційний дебют Н.І. Надеждіна, його учіння про синтетичне мистецтво, проблема народності у його роботах.

Тема 4. Творчість О.С. Пушкіна в критиці 1820-30-х рр. Своєрідність пушкінської автокритики. Своєрідність романтичної оцінки творчості Пушкіна (А.А. Бестужев). Принципи критичного аналізу в «філософській» критиці І.В. Кирєєвського. Дати аналіз статті «Щось про характер поезії Пушкіна». «Борис Годунов» в оцінці Н.І. Надеждіна. Своєрідність жанру роботи Н.І. Надеждіна.

Тема 5. Особливості письменницької критики XIX ст. Специфіка письменницької критики в науковому освітленні. Обговорення доповідей студентів з літературно-критичної спадщини російських письменників-класиків XIX століття (М.В. Гоголя, І.О. Гончарова, Ф.М. Достоєвського, М.О. Некрасова, А.Н. Островського, М.Є. Салтикова-Щедріна, І.С. Тургенева та ін.).

Тема 6. Творчість М.В. Гоголя у критиці 1830-40 гг. (В.Г. Белінський, С.П. Шевирьов, К.С. Аксаков). Програмний характер статті В.Г. Белінського «Про російську повість і повісті М.В. Гоголя». Теоретичні роздуми критика (про поезію реальну та ідеальну, про повісті та романи як найбільш перспективні жанри). В.Г. Белінський про специфіку гоголівської прози. Слов'янофіли в боротьбі за М.В. Гоголя. Трактатування «Мертвих душ» К.С. Аксаковим. Полеміка В.Г. Белінського і К.С. Аксакова про позитивний і заперечливий початок в творчості М.В. Гоголя.

Тема 7. В.Г. Белінський про характер пушкінського реалізму (цикл «Твори Олександра Пушкіна»). Правда і вигадка в пушкінському реалізмі, співвідношення ідеалу і дійсності. В.Г. Белінський про пафос Пушкіна. Історизм і народність як визначальний початок пушкінського реалізму (статті про «Євгенія Онегіна»). Критерії оцінки В.Г. Белінським героїв пушкінського роману. Національне, історичне і соціальне в характерах Онегіна, Ленського, Т. Ларіної.

За що і чим виправдовує Белінський Онегіна? Чи правий Белінський, засуджуючи поведінку Тетяни?

Тема 8. Російська критика 1860-х років про роман І.С.Тургенєва «Батьки та діти» (Д.І. Писарєв, М.А. Антонович, Н.Н. Страхів). Тлумачення М.А. Антоновичем роману Тургенєва як «наклепницького». Причини однобічної інтерпретації. Чи є позитивні межі в статті Антоновича? Д.І. Писарєв про закономірність появи образу Базарова і головних рисах вдачі героя. Своєрідність критичного методу Писарєва в статті про роман.

У чому писарєвське трактування Базарова та інших героїв роману відрізняється від авторської концепції роману?

Тема 9. Творчість Ф.М. Достоевського у критиці 1860-1880-х років (Н.А. Добролюбов, Д.І. Писарєв, М.К. Михайловський). Принципи «реальної» критики Н.А. Добролюбова, їх сучасна інтерпретація. Добролюбов про ранню творчість Достоевського. Віддзеркалення принципів «реальної» критики в статті «Забиті люди». Публіцистична інтерпретація Д.І. Писарєвим роману «Злочин і кара». Стаття Н.К. Михайловського «Жорстокий талант» як приклад підсумкового погляду на творчість письменника.

Тема 10. Переосмислення російської класики та літературної критики на межі ХІХ-ХХ століть. Періодизація історії російської літературної критики ХІХ ст. у статті В.В. Розанова. Полемічне переосмислення історії російської критики ХІХ ст. в роботах А.Л. Волинського. Творчість Ф.М. Достоевського в інтерпретації В.В. Розанова і В.С. Соловйова.

Тема 11. Російська поезія ХІХ століття в інтерпретації модерністської критики. А.С.Пушкін в інтерпретації Д.С. Мережковського і В.С. Соловйова. М.Ю. Лермонтов в оцінці В.В. Розанова. Доля М.Ю. Лермонтова у тлумаченнях В.С. Соловйова і Д.С. Мережковського. Поезія А.А. Фета і Ф.І. Тютчева в інтерпретації В.Я. Брюсова.

Тема 12. Критична проза поетів срібного століття: О. Мандельштам, В. Ходасевич, М. Гумільов, К. Бальмонт, М. Волошин та інші.

Тема 13: Журнал «Новий світ» у історії радянської критики. Передісторія «Нового світу» (20-і – 50-і роки). «Новий світ» А.Т. Твардовського. Особа Твардовського. Критичний відділ «Нового світу». Роль журналу в житті і творчості А.І. Солженицина.

Тема 14. Творчий портрет сучасного критика. Нові матеріали про створення Союзу письменників. Відкриття А. І. Солженицина на сторінках «Нового світу». Соціалістичний реалізм в оцінці сучасних критиків. Літературна критика в Інтернеті.

Завдання курсу:

- формування уявлень про російську літературну критику в її історичному розвитку, про її вплив на історію і культуру Росії, про специфіку її функцій, про широкий спектр переконань на російську літературу як на соціокультурний феномен;

- створення у студентів уявлення про становлення літературної справи в Росії, про зіткнення на сторінках журналу естетичних і філософських позицій, виявлення значення ідейної і наукової спадщини видатних критиків і журналістів

у формуванні національної свідомості естетичних і філософських позицій, виявлення значення ідейної і наукової спадщини видатних критиків і журналістів у формуванні національної свідомості;

• демонстрація на практиці володіння ключовими літературно-критичними письмовими жанрами: анотація, рецензія, огляд літературного видання.

В результаті вивчення курсу студенти повинні оволодіти такими **фаховими компетентностями**: знає складові літературного процесу загалом і конкретно матеріал історії літератури, визначальні явища і жанри; знає характерні особливості індивідуальних стилів письменників; тенденції пошуків нових засобів художньої виразності, естетичних орієнтирів; визначає риси поетики творів; теоретичні аспекти функціонування відповідної термінології, наводити приклади втілення в оповіданнях, повістях, романах тощо рис названих мистецьких епох; висловлює особисте ставлення до проблем, що порушуються в художніх творах, аргументувати свою точку зору прикладами і цитатами з текстів; пояснювати соціоісторичні, культурно-філософські та естетичні чинники розвитку художньої літератури; знає термінологічний апарат навчальної дисципліни; володіє навичками аналізу літературних творів у єдності змісту та форми; уміє розкривати характерні особливості індивідуального стилю митця; знати закономірності пошуків засобів художньої виразності, естетичних орієнтирів доби; порівнює літературно-мистецькі напрями, течії, характеризувати їх специфіку; уміє встановлювати співвідношення загальних явищ літературного процесу зі специфікою окремих видів та жанрів; знає методологічні й теоретичні основи методики навчання світової літератури; критично оцінює набутий досвід із позицій сучасних досягнень методичної науки; уміє проводити міжлітературні та міжмистецькі паралелі; виявляє риси взаємовпливу у світовому літературно-мистецькому процесі; використовує навички літературознавчого аналізу різних типів; здійснює аналіз та інтерпретацію художніх творів з використанням опанованого теоретичного матеріалу; виявляє діалог вітчизняної культурно-літературної системи з аналогічними зарубіжними; уміє виконувати самостійні творчі роботи, застосовувати набуті знання; уміє аналізувати художнє явище як складову світового літературно-мистецького процесу; удосконалює уявлення про оригінальну художню творчість та протилежні їй вияви; виявляє характерні ознаки запозичення, наслідування і моделі власного шляху письменників.

Статус у навчальному плані.

Вибірковий курс із циклу професійних компетентностей.

Лектор: кандидат педагогічних наук Гінкевич О.В.

Форми і методи навчання: лекційні та практичні заняття з використанням традиційних методів, інтерактивних методик, самостійна робота.

Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету. Для оцінювання використовується національна чотирьохбальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FX, F.

Залік: 100% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного і підсумкового контролю, що регламентується робочою програмою викладача.

Мова викладання: російська.

Назва: ЕТИЧНІ МЕЖІ ПОЛЕМІКИ У ЗМІ

Ідентифікація

Шифр: 1.13двс.13	Характеристика навчального курсу
Кількість кредитів відповідних ECTS:3	Вибіркова
Загальна кількість годин: 90	Курс: IV
Тижневих годин: 2	Семестр: VIII
	Лекції: 10
	Практичні заняття: 20
	Самостійна робота: 60
	Вид контролю: залік

Мета курсу: забезпечити якісну підготовку майбутніх журналістів до виконання професійних обов'язків; створити сприятливі умови для професійного самовдосконалення.

Опис курсу.

Тема 1. Вступ. Мета та завдання спецкурсу. Роль ЗМІ у формуванні морального клімату в суспільстві. Толерантність як основа життя суспільства. «Етичний приклад» ЗМІ.

Тема 2. Основні поняття етики. «Людина моральна». Історичні шляхи етичних норм. Етика як «рятувальник» суспільної моралі. Вихована людина – хто це? Чи потрібна етика суспільству та людині?

Тема 3. Професійна етика журналістів. Роль журналістики в суспільстві. Поняття «професійна етика журналіста». Професійне та загальнолюдське в праці журналістів. Журналіст-людина та людина-журналіст. «Межа» професійних пошуків.

Тема 4. Поняття «інформаційно-етична межа». Інформація як «зброя». Діалектика інформативно-етичного зв'язку газетного матеріалу. Мета матеріалу та засоби її досягнення. «Моральні обмеження» чи «факти завжди праві»? «Правда факту» – «за» та «проти».

Тема 5. Відбір інформації. Чим керуватися під час відбору матеріалу? Мета матеріалу та відбір інформації. Етичні міркування та прагнення створити резонансний матеріал. «Смажені» факти.

Тема 6. Приватне життя особистості: межі дозволеного.

Тема 6. Свобода слова і приватне життя особистості. Журналіст – діюча особа чи спостерегач? Журналістська інтерпретація фактів особистого життя. Про що не можна писати?

Тема 7. Вплив матеріалу на суспільство. «Прогнозований» та реальний вплив матеріалу на читача. Відповідальність журналіста за свою працю. Свобода совісті та професіоналізм. «Неочікувані» наслідки? Не нашкодити читачеві та суспільству.

Завдання курсу:

– дати студентам уявлення про інформаційно-етичну природу полеміки в ЗМІ, про вплив цієї полеміки на моральне здоров'я суспільства, про міру відповідальності журналіста за свою участь у формуванні моралі читача;

- ознайомити студентів із основними джерелами інформації, формувати вміння кваліфіковано вибрати відповідні матеріали під час створення статей, потребу керуватися при цьому професійно-етичними міркуваннями;
- формувати вміння сумлінно та критично ставитися до власної творчої діяльності, прагнення вдосконалювати створенні статті, потребу в самоудосконаленні, професійному зростанні;
- формування толерантного ставлення до іншої точки зору та людини, що її висловлює, уміння аргументовано й тактовно доводити власну точку зору;
- формування вміння неупереджено ставитися до будь-якої інформації, прагнення створювати об'єктивні матеріали, що мають сприяти поліпшенню морального клімату в суспільстві;
- дати можливість зіставити полемічні, різновекторні матеріали, визначити їхні позитивні й негативні аспекти, припустимі й неприпустимі форми використання фактів;
- критично проаналізувати створені студентами матеріали, допомогти ним побачити власні досягнення й прорахунки, визначити шляхи виправлення недоліків;
- підвищення загальнокультурного рівня майбутніх фахівців, розвиток їхніх особистісних інтересів.

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими **фаховими компетентностями**: свідоме ставлення до виконання власних професійних обов'язків; вміння готувати статті та інші матеріали відповідно до етичних вимог; виявлення етичної позиції журналіста у створеному ним матеріалі, співвіднесення її із суспільною мораллю.

Статус у навчальному плані.

Вибірковий курс із циклу професійних компетентностей.

Лектор: доктор педагогічних наук, професор Гладишев В.В.

Форми і методи навчання: **Форми організації контролю знань та система оцінювання.** Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді аналізу викладачем робіт студентів..

Залік: 100% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного і підсумкового контролю, що регламентується робочою програмою викладача.

Мова викладання: російська

Назва: **ПСИХОЛІНГВІСТИКА**

Ідентифікація

Шифр: 1.13двс.28	Характеристика навчального курсу
Кількість кредитів відповідних ECTS:3	Вибіркова
Загальна кількість годин: 90	Курс: IV
Тижневих годин: 2	Семестр: VII
	Лекції: 10
	Практичні: 20
	Самостійна робота: 60
	Вид контролю: залік

Мета курсу: формування умінь аналізувати мовні явища як об'єктивацію багатофакторної діяльності людини; засвоєння інформації про зміст, проблеми і методи сучасної психолінгвістики; теорію мовленнєвої діяльності, її структуру та механізми; поняття філогенезу мови та онтогенезу мовлення.

Опис курсу.

Тема 1. Предмет психолінгвістики, причини виникнення, галузева приналежність. Історія зародження та розвитку психолінгвістики. Історія зародження та розвитку психолінгвістики. Прикладні аспекти психолінгвістики. Експериментальна психолінгвістика. Основні поняття і терміни експериментальної психолінгвістики.

Тема 2. Мовні явища у контексті психолінгвістичного аналізу. Мовна здібність: структура, зміст. Мовленнєва діяльність, її структура та механізми. Моделі мовленнєвої діяльності.

Тема 3. Філогенез мови. Теорія виникнення мови зі звуків, що успадковані від тваринних предків. Створення мови силою людського розуму. Онтогенез мовлення. Передумови виникнення потреби у спілкуванні. Особливості дитячого мовлення. Ігрові лінгвістичні «породження» у мовленні дитини. «Проблемні» діти: мовлення, інтелект, знаки.

Тема 4. Проблеми двомовності та культура. Розвиток «двомовної дитини». Ранній розвиток нерідної мови як проблема навчання операцій зі знаками.

Тема 5. Поняття тексту у лінгвістиці та психолінгвістиці. Категорійна ієрархія тексту (цілісність, зв'язність, членованість). Інтерпретація тексту як результат переведення змісту повідомлення.

Тема 6. Мовленнєва діяльність в соціокультурному мовному контексті. Сприйняття мовлення. Розуміння мовлення як мисленнєво-мнемічний процес, моделювання розуміння мовлення. Породження мовленнєвого висловлювання.

Тема 7. Психолінгвістичні проблеми мовленнєвого мислення. Мислення і мова. Теорія ментальної мови у вітчизняній та світовій науці. Проблеми внутрішнього мовлення. Дуальна організація роботи головного мозку.

Завдання курсу.

1. Ознайомитися з предметом «Психолінгвістика», його структурою; періодизацією становлення та розвитку.

2. Визначити мовні явища у контексті психолінгвістичного аналізу.

3. Розглянути теорії виникнення мови (філогенез); процес становлення і розвитку мовлення окремого індивіда (онтогенез).

4. Усвідомити психолінгвістичні проблеми мовленнєвого мислення.

5. Проаналізувати текст як об'єкт психолінгвістики. Ознайомитися з поняттям «інтерпретація тексту».

6. Аналізувати мовленнєву діяльність в соціокультурно-мовленнєвому контексті.

У результаті вивчення курсу студент студент оволодіває такими **фаховими компетентностями:** орієнтується в наукових парадигмах загального та прикладного мовознавства; застосовує знання мови на практиці, користується мовними одиницями; критично оцінює набутий досвід із позицій останніх досягнень філологічної науки; володіє сучасною мовознавчою термінологією;

знає теорії виникнення мови (філогенез) та процесу становлення і розвитку мовлення окремого індивіда; володіє всіма видами мовленнєвої діяльності (говоріння, читання, письмо, аудіювання) на базі достатнього обсягу знань з фонетики, граматики, лексики, орфографії, пунктуації та лінгвокраїнознавства; має сформовані уміння та навички здійснювати мовленнєву діяльність, зумовлену комунікативною метою; уміє застосовувати сучасні наукові методи лінгвістичних, зокрема соціолінгвістичних, психолінгвістичних, лексикографічних, семантичних, когнітивних досліджень; володіє навичками планування та проведення лінгвістичного експерименту; має сформовані уміння аналізувати мовні явища як об'єктивацію багатофакторної діяльності людини; засвоїв інформацію про зміст, проблеми й методи сучасної психолінгвістики.

Статус у навчальному плані.

Вибірковий курс із циклу професійних компетентностей

Лектор: кандидат філологічних наук, доцент Садова Г.Ю.

Форми і методи навчання: Лекційні та практичні заняття з використанням традиційних та інноваційних методів, упровадженням інтерактивного навчання та інноваційних технологій, індивідуальна робота, самостійна робота.

Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету. Для оцінювання використовується національна чотирьохбальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FХ, F.

Залік: 100% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного і підсумкового контролю, що регламентується робочою програмою викладача.

Мова викладання: російська.

**Назва: ПОРІВНЯЛЬНА ГРАМАТИКА УКРАЇНСЬКОЇ ТА РОСІЙСЬКОЇ
МОВ**

Ідентифікація

Шифр: 1.13нд.14	Характеристика навчального курсу
Кількість кредитів відповідних ECTS:3	Нормативний
Загальна кількість годин: 90	Курс: IV
Тижневих годин: 2	Семестр: VIII
	Лекції: 10
	Практичні: 20
	Самостійна робота: 60
	Вид контролю: залік

Мета курсу: представити в системі історію фонетичних, морфологічних і синтаксичних змін та аналіз відмінностей на всіх лінгвістичних рівнях, які співставляються; вивчити закони, за якими відбувався розвиток російської, української мов.

Опис курсу:

Тема 1. Порівняльна граматики української та російської мов як наукова і навчальна дисципліна. Мета і завдання дисципліни. Виникнення і розвиток порівняльно-історичного слов'янського мовознавства. Історія наукового вивчення східнослов'янських мов.

Тема 2. Фонетичні системи української та російської мов. Історична спільність фонетичних систем української та російської мов. Походження та склад голосних звуків в російській і українській мовах. Система вокалізму російської та української мов.

Тема 3. Розвиток системи консонантизму в мовах, які порівнюються. Відображення в російській і українській мовах фонетичних процесів праслов'янського періоду. Фонетичні процеси давньоруської мови і пізніші періоди, їх відображення в українській мові і російській.

Тема 4. Наголос, загальна характеристика. Загальні моделі з рухомим наголосом в російській і українській мовах. Акцентологічна специфіка у вживанні наголосу в російській і українській мовах. Склад. Принципи розподілу на склади в російській і українській мовах. Спільні та відмінні.

Тема 5. Порівняльна характеристика лексики української та російської мов за походженням. Спільнослов'янська лексика (спільний праслов'янський лексичний фонд). Специфічна лексика української та російської мов. Лексичні запозичення в в російській і українській мовах. Східнослов'янська лексика за сферою її вживання і стилістичним забарвленням.

Тема 6. Порівняльна характеристика фразеології в російській і українській мовах. Спільне і відмінне у фразеологічному фонді української та російської мов.

Тема 7. Способи словотворення різних частин мови в російській і українській мовах. Спільні та відмінні риси.

Тема 8. Історична спільність граматичних систем української та російської мов. Іменні частини мови. Спільність та відмінність засобів вираження граматичних значень та специфіка граматичних значень і граматичних форм.

Тема 9. Дієслово і дієслівні форми. Спільність та відмінність засобів вираження граматичних значень та специфіка граматичних значень і граматичних форм дієслів.

Тема 10. Синтаксична типологія української та російської мов. Основні тенденції історичного розвитку та сучасного стану синтаксису української та російської мов.

Завдання курсу:

- показати, якою були російська і українська мови на ранніх етапах свого розвитку і як змінювались їх форми в процесі історичного розвитку;
- ознайомити студентів з процесами виникнення і розвитку російської і української мов у зв'язку з історією російського та українського народів, з процесом розвитку основних закономірностей системи мов, що буде сприяти подальшому розвитку у студентів практичних навичок порівняльно-історичного аналізу мовних фактів.

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими **фаховими компетентностями**: знає теоретичні питання, пов'язані з процесами утворення і розвитку російської і української мов у зв'язку з історією народу; знає історію становлення мови давньоруської народності; становлення норм російської і української мов; фонетичних явищ, процесів; історію граматичних категорій і форм різних частин мови; процесу формування синтаксичної системи російської і української мов; розуміє сутність порівняльно-історичного мовознавства; загального і специфічного у системах української і російської мов в цілому, а також в одиницях різних рівнів; вміє здійснювати історичний підхід до вивчення російської і української мов як цілісної системи, в якій фонетичні і граматичні явища знаходяться у тісному зв'язку; здатен прокоментувати факти сучасних російської і української мов; показати причинно-наслідкові зв'язки в колі мовних явищ, системний характер змін, які відбуваються у мовах; володіє навичками проведення порівняльного аналізу української і російської мов на всіх рівнях; уміє визначати історичну змінність способів і засобів вираження граматичних значень; вільно перекладає з української мови на російську і з російської на українську.

Статус у навчальному плані.

Нормативний курс із циклу професійних компетентностей.

Лектор: кандидат філологічних наук, доцент Абламська О.В.

Форми і методи навчання: Лекційні та практичні заняття з використанням традиційних та інноваційних методів, упровадженням інтерактивного навчання та інноваційних технологій, індивідуальна робота, самостійна робота.

Форми організації контролю знань та система оцінювання. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів на освітньому просторі університету. Для оцінювання використовується національна чотирьохбальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FX, F.

Екзамен: 60% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача, 40% балів студенти набирають на іспиті.

Мова викладання: російська.

Назва: РЕДАКТОРСЬКО-ВИДАВНИЧА ПІДГОТОВКА ВИДАНЬ

Ідентифікація

Шифр:	Характеристика навчального курсу
Кількість кредитів відповідних ECTS: 6	Вибірковий
Загальна кількість годин: 180	Курс: IV
Тижневих годин: 4	Семестр: VII
	Лекції: 20
	Практичні заняття: 40
	Самостійна робота: 120
	Вид контролю: екзамен

Мета курсу: Засвоєння комплексу теоретичних і практичних знань, необхідних для фахової підготовки до друку різних видів видань та для реалізації відповідних виконавських і управлінських функцій.

Опис курсу:

Тема 1. Редакторська підготовка газетних, журнальних видань.

Тема 2. Редакторська підготовка рекламних, інформаційних видань.

Тема 3. Редакторська підготовка навчальних і довідкових видань.

Тема 4. Редакторська підготовка наукових та науково-популярних видань.

Тема 5. Редакторська підготовка художніх видань та перевидань.

Завдання курсу:

формування у майбутніх фахівців наукового підходу до оцінки творів та обрання редакторських методик відповідно до виду літератури, типу видання, жанру, читацького та цільового призначення.

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими *фаховими компетентностями*:

- Уміння здійснювати перевірку процесів збору, аналізу і систематизації інформації на основі різних її джерел
- Здатність на професійному рівні розробити концепцію видання та підготувати твір до друку.
- Здатність організувати редакційно-видавничий процес.
- Здатність аналізувати друковані видання з позиції їх відповідності чинним національним і міжнародним стандартам у видавничій галузі.

Статус у навчальному плані.

Вибірковий курс із циклу професійних компетентностей.

Лектор: доктор педагогічних наук, професор Гладишев В.В.

Форми і методи навчання: лекційні, практичні заняття з використанням традиційних методів, інтерактивних методик та комп'ютерної техніки, індивідуальна робота, самостійна робота.

Форми організації контролю знань та система оцінювання: перевірка виконання індивідуальних завдань, контрольних і практичних робіт, завдань для самостійної роботи. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів в освітньому просторі університету. Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FX, F. Накопичення балів регламентується робочою програмою викладача.

Екзамен: 60% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача, 40% балів студенти набирають на іспиті.

Мова викладання: російська

Назва: **ЛІТЕРАТУРНЕ РЕДАГУВАННЯ**

Ідентифікація

Шифр: 1.13двс.05

Характеристика навчального курсу

Кількість кредитів відповідних ECTS: 4 Загальна кількість годин: 120 Тижневих годин: 3	Вибірковий Курс: IV Семестр: VIII Лекції: 10 Практичні заняття: 30 Самостійна робота: 80 Вид контролю: екзамен
--	---

Мета курсу: оволодіння теоретичними та методичними основами літературної підготовки текстів до видання; набуття практичних навичок наукової оцінки та виправлення оригіналів різних видів літератури; оволодіння принципами наукової оцінки потенційної ефективності майбутньої книги.

Опис курсу:

Тема 1. Природа літературного редагування та основні етапи його розвитку.

Тема 2. Процес читання та його роль у літературному опрацюванні тексту.

Тема 3. Поняття про напругу викладу.

Тема 4. Поняття про тональність викладу.

Тема 5. Мовні штампи та природа їх появи.

Завдання курсу.

- ознайомити зі специфікою професійної діяльності літературного редактора;
- вивчити особливості і методи редакторського аналізу літературних творів з метою їх об'єктивної характеристики та оцінки;
- визначити шляхи вдосконалення рукопису в процесі підготовки видання до друку;
- розглянути лінгвостилістичний аспект літературного редагування.

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими **фаховими компетентностями:**

- Здатність продемонструвати знання та розуміння принципів функціонування мови у різних комунікативних ситуаціях; знання логічних основ і композиційних прийомів редагування текстів;
- Здатність розрізняти жанрові, стилістичні особливості різних видів текстів і специфіку роботи над ними;
- Здатність редагувати текст, робити його композиційну, логічну, мовно-стилістичну правку, зберігши індивідуальні авторські особливості.

Статус у навчальному плані.

Вибірковий курс із циклу професійних компетентностей.

Лектор: кандидат філологічних наук Олексюк О.М.

Форми і методи навчання: лекційні, практичні заняття з використанням традиційних методів, інтерактивних методик та комп'ютерної техніки, індивідуальна робота, самостійна робота.

Форми організації контролю знань та система оцінювання: перевірка виконання індивідуальних завдань, контрольних і практичних робіт, завдань для самостійної роботи. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів в освітньому просторі університету. Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FX, F. Накопичення балів

регламентується робочою програмою викладача.

Екзамен: 60% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача, 40% балів студенти набирають на іспиті.

Мова викладання: російська

Назва: **ШРИФТОЗНАВСТВО**

Ідентифікація

Шифр: 1.13двс.08	Характеристика навчального курсу
Кількість кредитів відповідних ЕCTS: 3	Вибірковий
Загальна кількість годин: 90	Курс: IV
Тижневих годин: 2	Семестр: VIII
	Лекції: 0
	Практичні заняття: 30
	Самостійна робота: 60
	Вид контролю: залік

Мета курсу: отримані студентами необхідних теоретичних знань про шрифт, а також вироблення практичних навичок редакторської роботи з текстом.

Опис курсу:

Тема 1. Графічні характеристики шрифту.

Тема 2. Класифікація шрифтів.

Тема 3. Сприймання шрифтів.

Тема 4. Комп'ютерні шрифти.

Тема 5. Шрифти в різних видах друкованої продукції.

Завдання курсу:

- засвоїти основні теоретичні знання зі шрифтів, прийоми роботи з ними і можливості комп'ютера в царині шрифту;
- виробити практичні навички вільно оперувати шрифтами при виробленні друкованої продукції, естетичне відчуття гармонії шрифту, а також навчити бачити місце, роль і силу шрифту в загальному дизайні тексту;
- опанувати методологічні принципи побудови журналістських текстів;
- навчитися вільно оперувати шрифтами у комп'ютері;
- познайомитися з мовою типографіки, проникнути в таємниці творення логотипу.

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими **фаховими компетентностями:**

- володіння культурою мислення, здатністю до сприйняття, аналізу, узагальнення інформації;
- володіння нормами російської літературної мови, навиками практичного використання системи функціональних стилів мовлення; вміння створювати та редагувати тексти професійного призначення російською мовою;
- володіння основними методами та прийомами різних типів усної та писемної комунікації основної мови, що вивчається;

- здатність проводити під науковим керівництвом локальні дослідження на основі існуючих методик у конкретній вузькій галузі філологічного знання з формулюванням аргументованих умовиводів та висновків;
- володіння навиками підготовки наукових оглядів, анотацій, складання рефератів і бібліографій за тематикою досліджень, що проводяться, прийомами бібліографічного опису; знання основних бібліографічних джерел та пошукових систем;
- володіння навиками участі у наукових дискусіях, виступ з повідомленнями та докладами, усного, писемного та віртуального представлення матеріалів власних досліджень (ПК-8).

Статус у навчальному плані.

Вибірковий курс із циклу професійних компетентностей.

Лектор: кандидат філологічних наук Гінкевич К.В.

Форми і методи навчання: лекційні, практичні заняття з використанням традиційних методів, інтерактивних методик та комп'ютерної техніки, індивідуальна робота, самостійна робота.

Форми організації контролю знань та система оцінювання: перевірка виконання індивідуальних завдань, контрольних і практичних робіт, завдань для самостійної роботи. Поточний та підсумковий контроль здійснюється у вигляді комп'ютерних тестів в освітньому просторі університету. Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FX, F. Накопичення балів регламентується робочою програмою викладача.

Залік: 100% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного і підсумкового контролю, що регламентується робочою програмою викладача.

Мова викладання: українська.

Назва: ПЕДАГОГІЧНА (ВИРОБНИЧА) ПРАКТИКА З МЕТОДИКИ РОСІЙСЬКОЇ МОВИ І ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Ідентифікація

Шифр: 1.13пп.03	Характеристика практики
Кількість кредитів відповідних ECTS: 9	Нормативний
Загальна кількість годин: 270	Курс: IV
Тижневих годин: 6	Семестр: VII
	Самостійна робота: 270
	Вид контролю: залік

Мета практики: залучення студентів до виконання певної роботи за обраною спеціальністю.

Опис практики: Практика триває 8 тижнів.

Перший тиждень – ознайомлення з навчально-виховною роботою школи, педагогічним колективом; ознайомлення з закріпленим класом, вивчення його складу, успішності з російської мови та зарубіжної літератури; відвідування уроків російської мови та зарубіжної літератури з метою ознайомлення з методами роботи вчителя; складання з графіку, проведення уроків, визначення залікового уроку; складання, подання для затвердження індивідуального плану

навчально-виховної роботи студента-практиканта на весь період проходження практики.

Другий – восьмий тиждень – підготовка і проведення двох пробних уроків, залікових уроків різних типів і одного залікового відкритого уроку (за індивідуальним планом); вивчення навчальної, наукової та методичної літератури до кожного уроку; збирання дидактичного матеріалу, виготовлення наочності, підготовка конспектів уроків; відвідування уроків інших студентів-практикантів, ведення записів уроків, участь в їх подальшому обговоренні; аналіз одного уроку – письмово; проведення позакласної роботи з російської мови та зарубіжної літератури, додаткової роботи з учнями; участь у роботі педагогічної ради школи, методичного об'єднання вчителів російської мови та зарубіжної літератури; ведення щоденника практики; підготовка реферату-доповіді за означеною керівником практики темою; вивчення, узагальнення та аналіз передового педагогічного досвіду вчителів російської мови та зарубіжної літератури; збір експериментально-дослідного матеріалу для написання курсової чи дипломної роботи; виготовлення стінгазети.

Останні дні практики – підготовка звіту з практики, звітної документації студента-практиканта; подання документації груповому методисту; участь у педраді, отримання характеристики; участь у підсумковій конференції.

Завдання практики:

- поглибити та закріпити теоретичні знання студентів;
- сформувані та розвинути у майбутніх вчителів педагогічні уміння та навички, педагогічну свідомість і професійно значущі якості особистості;
- здійснити профорієнтацію та профосвіту;
- розвинути потреби у педагогічній самоосвіті та постійному самовдосконаленні;
- здійснити профдіагностику придатності до обраної професії;
- ознайомити із сучасним станом навчально-виховної роботи в різних типах шкіл.

У результаті проходження практики студент оволодіває такими **фаховими компетентностями**: знає сучасну російську мову в усній та писемній формах, інформацію про процес навчання російської мови та виховання дітей засобами цього навчального предмету; вміє використовувати прийняті в школі умовно-графічні позначення; формувати знання про методику викладання російської мови, уміти застосовувати знання мови на практиці, уміння проводити методичний аналіз матеріалу; планувати навчальний матеріал з теми; визначати мету та завдання уроку; формулювати питання та завдання; проводити опитування та оцінювати знання учнів з російської мови; проводити різні види аналізу та різні види диктантів; організовувати підготовку до переказів та творів; використовувати прийняті в школі умовно-графічні позначення; використовувати ТЗН та засоби наочності.

Статус у навчальному плані.

Нормативний курс із циклу професійних компетентностей.

Керівник: кандидат філологічних наук, доцент Садова Г.Ю.

Форми і методи навчання: індивідуальна робота, самостійна робота.

Форми організації контролю знань та система оцінювання: перевірка виконання індивідуальних завдань, завдань для самостійної роботи.

Для оцінювання використовується національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FX, F. Накопичення балів регламентується робочою програмою викладача.

Мова проходження практики: російська